

Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Bestuur Stichting Marorgelden Overheid
t.a.v. dhr. M.R. van der Heijden
Postbus 104
2501 CC Den Haag

RECEIVED 13 SEP 2004

Datum
9 september 2004

Uw brief (Kenmerk)

Ons kenmerk
BJZ 2004-0736 M

Inlichtingen
mw. drs. D.M.H. van Dongen
T 070-3428648
F 070-3426940
E D.M.H.Dongen@minfin.nl

Onderwerp
Afwikkeling 2de ronde projecten in Israël

Archief Philip Staal

Geachte heer van der Heijden,

Op verzoek van de minister van Financiën heb ik, zoals u weet, gesproken met vertegenwoordigers van de besturen van de Stichting Marorgelden Overheid (SMO), van het Centraal Joods Overleg (CJO), van de Stichting Platform Israël (SPI) en met Kamer III / SCMI over een oplossing van de gerezen problemen in het kader van de tweede ronde collectieve doelen in Israël. Bij brief van 4 juni 2004 heb ik u daartoe aanvankelijk een aantal voorstellen voorgelegd, die evenwel niet ten volle door het SMO-bestuur bleken te kunnen worden onderschreven. Het bestuur van SMO heeft mij daarop op 8 juli 2004 een alternatief voorstel gedaan, dat met name betrekking had op de wijze waarop de afwikkeling van de tweede ronde feitelijk vorm kon krijgen. Ik heb u daarvan op de hoogte gebracht door middel van een afschrift van de brief over dat onderwerp, d.d. 20 juli, die ik aan de voorzitter van Kamer III / SCMI heb gezonden. Kort samengevat behelsde het voorstel van SMO dat zij zich zou conformeren aan alle door SCMI in de tweede ronde voorbereide of voor te bereiden besluiten, zonder daaraan zelf nog enige toets toe te voegen. Om die oplossing mogelijk te maken, heb ik, in het kader van het uit te voeren overheidstoezicht, besloten dat daaraan voorafgaand een procedurele toets op de totstandkoming van de concept-besluiten van de kant van het ministerie wenselijk zou zijn. Die formele of procedurele toets is inmiddels - op locatie - door twee medewerkers van het ministerie, in samenwerking met de Nederlandse ambassade, uitgevoerd.

Dat heeft (na hoor en wederhoor van SCMI) geleid tot een rapport van bevindingen, dat is bestemd voor SCMI en SMO. De in dit rapport weergegeven bevindingen staan besluitvorming door SMO conform de door SCMI voorbereide concept-besluiten niet in de weg.

Daarmee is de weg nu vrij voor een oplossing van alle in dit kader nog resterende vraagstukken. Na overleg met het bestuur van SMO, leg ik u bij deze mijn conclusies voor. Ik beantwoord daarmee tegelijk een nog voorliggende vraag van SPI met betrekking tot de uitvoeringskosten in de achter ons liggende periode (bij brief van 9 augustus) en een nagekomen brief van SCMI (d.d. 15 augustus) waarin een snelle oplossing gevraagd wordt voor de intrekking van het mandaat van Kamer III, alsmede een afdoende regeling voor de financiële aspecten. Deze brief is daarmee tevens het antwoord van het ministerie op de brief van SMO aan de minister van Financiën, d.d. 29 maart, waarin medewerking werd gevraagd aan wijziging van de statuten van SMO, in verband met de intrekking van het bedoelde mandaat, en de daarop volgende brieven van SCMI en SPI over datzelfde onderwerp.

In de eerste plaats stel ik vast dat er geen beletselen zijn om de tweede ronde collectieve doelen in Israël nu af te ronden. Ik wil SCMI verzoeken de desbetreffende concept-besluiten zo spoedig mogelijk af te ronden en in de vorm van te tekenen beschikkingen, zowel waar het gaat om niet-ontvankelijkheid, afwijzingen als om te honoreren projecten, aan SMO toe te zenden. Zodra SCMI de beschikkingen aan SMO doet toekomen, kan SMO de besluiten formaliseren.

Gezien het feit dat nog onbekend is welke eventuele bedragen gemoeid zijn met de afwikkeling van eerdere bezwaarschriften, verzoek ik SMO één en ander binnen de budgettaire mogelijkheden te gieten of daarvoor een redelijk te achten reservering aan te houden en de feitelijke toekenning van tegemoetkomingen daarop af te stemmen. Indien dat vereist, dat zgn. 'nul-beschikkingen' moeten worden getroffen, verzoek ik de betekenis daarvan goed aan de betrokkenen uit te leggen.

Wat betreft het mandaat het volgende. Het SMO-bestuur heeft het mandaat van Kamer III op 26 maart ingetrokken na een verschil van inzicht over de organisatie van de uitvoerende werkzaamheden van Kamer III. Aan die reden is thans feitelijk de grondslag ontvallen. De uitvoering is, met medewerking van alle partijen, anders vormgegeven dan destijds, door enige partij, werd voorzien. Die vormgeving (door SCMI en met een procedurele toets door het ministerie) is bovendien zodanig geweest, dat deze een verdere besluitvorming niet langer belemmert.

Tegelijk is er daarmee echter ook niet langer reden om alsnog in een mandaat voor Kamer III te voorzien, omdat nu ook de overheidsbemoediging kan worden beëindigd. Een herstel van het mandaat heeft in die omstandigheden immers geen praktische betekenis. Dat impliceert bovendien dat het ministerie vaststelt, in reactie op de brief van SMO van 29 maart 2004, dat een met de kwestie samenhangende wijziging van de statuten van SMO, om dezelfde reden, niet aan de orde is.

Resteert dan nog de vraag hoe tot een redelijke vergoeding van de gemaakte uitvoeringskosten kan worden gekomen. Ook op dat punt heb ik destijds een voorstel gedaan, dat inmiddels evenzeer door de feiten is ingehaald, nu een andere uitvoeringsmodaliteit (dan met inschakeling van KPMG) is gekozen. Het ligt wel in de rede een wat analoge benadering te zoeken voor de tegemoetkoming in die uitvoeringskosten, die thans feitelijk door SCMI gemaakt zijn. Het ministerie is in dat licht akkoord met een vergoeding van uitvoeringskosten over deze periode tot een bedrag van NIS 500.000, waarvan NIS 420.000 lump-sum kan worden betaald voor huur, met die huur samenhangende kosten en salarissen van de betrokken medewerkers. Tot een maximumbedrag van NIS 80.000 kan bovendien worden vergoed voor de specifieke kosten van voorbereiding van de besluitvorming over projecten, zoals vertalingen en vermenigvuldigingen van aanvragen. Kosten van juridische bijstand worden niet vergoed. Daarnaast kan op declaratiebasis een vergoeding worden gegeven voor de persoonlijk gemaakte kosten van bestuursleden, conform de gedragslijn in het verleden.

Als laatste openstaande punt memoreer ik graag dat afwikkeling van de werkzaamheden van Kamer III, conform de Nederlandse Archiefwet, vraagt om de overdracht van alle originele projectdossiers aan SMO, zodat deze op haar beurt kan zorgdragen voor overbrenging naar het Nationaal Archief. Ik verzoek u hieraan medewerking te verlenen.

Gezien de voortgang die inmiddels is geboekt over de volle breedte van de verdeling van de joodse tegoeden, en nu hiermee (ook) de besluitvorming over de tweede ronde collectieve doelen in Israël kan worden afgerond, wil het ministerie bezien hoe het overheidstoezicht op de besteding van de joodse tegoeden, zoals van meet af aan voorzien, kan worden afgewikkeld. SMO zal in dat kader zorg dragen voor de afwikkeling van haar werkzaamheden, met uitzondering van die in verband met bezwaar en beroep, voor 1 januari 2005. Het ministerie zal ervoor zorg dragen dat de afwikkeling van bezwaar en beroep aan een bevoegde rechtsopvolger kan worden opgedragen.

Over de inrichting van een daartoe bevoegde instantie (commissie) en een voldoende helderheid over aansprakelijkheden en de financiële afwikkeling na beëindiging van de overheidsbemoeyenis, zal op korte termijn worden overlegd met het SMO-bestuur, met het CJO en met het SPI. Ik zal daartoe het initiatief nemen.

Ik wil u, tenslotte, mijn erkentelijkheid uitspreken voor het feit dat deze moeilijke fase met medewerking van velen tot een goed einde kan worden gebracht. Ik vertrouw erop dat een en ander ook aanleiding zal zijn de juridische procedures die nog lopen, nu te beëindigen.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping loop with a vertical stroke intersecting it near the top.

Dr. R. Gerritse
Secretaris-generaal